

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (แอมเฟตามีน
เป็นของเมาหรือของมีเมาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ
หรือพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯหรือไม่)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานป.ป.ส.) ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ นร ๑๒๐๓(๕)/๑๓๑๑๖ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๓ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๓๓ ให้สำนักงานปราบปรามยาเสพติด กรมตำรวจ ประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อจัดชุดเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจดำเนินการเร่งรัดปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด และกำหนดมาตรการตรวจสภาพร่างกายของพนักงานขับรถบรรทุกและรถยนต์โดยสารประจำทางที่เสพแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในขณะปฏิบัติหน้าที่ อันก่อให้เกิดอุบัติเหตุอย่างร้ายแรงเสมอมา ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๑. แอมเฟตามีนเป็นของเมาหรือของมีเมาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่
๒. หากตรวจปัสสาวะพบว่าผู้ขับรถเสพแอมเฟตามีนจริง จะดำเนินคดีตามกฎหมายใดได้บ้าง และมีความผิดฐานใด
๓. เจ้าหน้าที่มีอำนาจบังคับในการตรวจหาสารแอมเฟตามีนในปัสสาวะจากพนักงานขับรถหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหารือดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงานป.ป.ส.) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าแอมเฟตามีนจัดเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในประเภท ๒ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๕๑ (พ.ศ. ๒๕๓๑) เรื่อง ระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ ตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๑ และมีคุณสมบัติเป็นยากระตุ้นประสาท โดยมีผลเพิ่มการทำงานของระบบประสาท ซึ่งเมื่อเสพแอมเฟตามีนแล้วจะออกฤทธิ์เป็นระยะเวลานานประมาณ ๓-๖ ชั่วโมง แต่ไม่มีผลทำให้เกิดอาการมีเมา ส่วนการตรวจหาสารแอมเฟตามีนในร่างกายของผู้ที่เสพแอมเฟตามีนนั้น สามารถตรวจได้จากปัสสาวะ

โดยจะตรวจพบหลังจากที่เสฟแอมเฟตามีนเข้าไปแล้วประมาณสองชั่วโมง ถึงสองวัน ดังนั้น ปัญหาที่ว่า แอมเฟตามีนเป็นของเมาหรือของมึนเมาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ ตามปัญหาข้อ ๑ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) จึงเห็นว่า แอมเฟตามีนมิใช่ของเมา ตามมาตรา ๔๓ (๒)^๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีใช่ของมึนเมาตาม มาตรา ๑๐๒ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับปัญหาที่ว่า เจ้าหน้าที่มีอำนาจบังคับในการตรวจหาสารแอมเฟตามีนใน ปัสสาวะจากพนักงานขับรถหรือไม่ ตามปัญหาข้อ ๓ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่าง กฎหมาย คณะที่ ๔) มีความเห็นว่า มาตรา ๑๔๒^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจทดสอบผู้ขับขี่ได้แต่เฉพาะอาการเมาสุรา การตรวจหาสารอย่างอื่นที่มีใช่สุราจึงไม่อาจกระทำได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการขนส่งทาง บก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ได้มีบทบัญญัติให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจการทำการตรวจสอบหาสารแอมเฟตามีน จากผู้ขับรถได้ ดังนั้น เจ้าพนักงานจราจรและผู้ตรวจการจึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะบังคับให้ มีการตรวจหาสารแอมเฟตามีนในปัสสาวะจากผู้ขับขี่หรือผู้ขับรถได้

ส่วนปัญหาที่ว่า หากตรวจปัสสาวะพบว่าผู้ขับรถเสฟแอมเฟตามีนจริงจะ ดำเนินคดีตามกฎหมายใดได้บ้าง และมีความผิดฐานใด ตามปัญหาข้อ ๒ นั้น โดยที่ได้มีประกาศ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้แอมเฟตามีนเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตาม พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ไม่ปรากฏบทบัญญัติแห่ง

^๑พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

๑ล๑

๑ล๑

(๒) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

๑ล๑

๑ล๑

^๒พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๐๒ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้อง

๑ล๑

๑ล๑

(๓) ไม่เสฟหรือเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

๑ล๑

๑ล๑

^๓พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๔๒ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒) ให้เจ้าพนักงาน จราจรมีอำนาจสั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่ามีอาการเมาสุราหรือไม่ได้

วิธีการทดสอบตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติดังกล่าวและพระราชบัญญัติไต่บัญญัติความผิดฐานเสพแอมเฟตามีน ดังนั้น การเสพแอมเฟตามีนจึงไม่มีความผิด

อย่างไรก็ตาม หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าการที่ผู้ขับขี่หรือผู้ขับรถเสพแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุในท้องถนน ก็สมควรที่จะดำเนินการให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อกำหนดให้ผู้ขับขี่หรือผู้ขับรถที่เสพแอมเฟตามีนหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีความผิด และให้เจ้าพนักงานจราจรหรือผู้ตรวจการมีอำนาจทดสอบผู้ขับขี่หรือผู้ขับรถว่าเสพแอมเฟตามีนหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอย่างอื่นหรือไม่ได้ด้วย ซึ่งหากได้แก้ไขพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็สามารถดำเนินการในเรื่องนี้ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔